



# Gamlebyen Rotaryklubb

Referat 10.06.26

## SØK ETTER HENRETTEDE FRA 2. VERDENSKRIG

Tilstede: 15 medlemmer

Vinner av vinlotteriet: Sylvia Tendal



Foreningen  
**Æresgjeld**

I kveld hadde vi fått besøk av Gunvald Øyna, pensjonert oberst og nestleder i foreningen **Æresgjeld**.

Foreningens formål er å belyse skjebnen til de mange nordmenn som ble henrettet av nazistene under 2. verdenskrig uten kjent grav, samt andre ukjente forhold rundt henrettelsene av norske patrioter. Det gjør de gjennom søk i kjente og ukjente kilder, og ved søk i terrenget etter graver. Foreningen er en non-profit organisasjon og drives av et styre og er åpen for medlemmer. Innsats i foreningens aktiviteter er basert på frivillighet fra privatpersoner og bedrifter/organisasjoner.

Foreningen samarbeider med historikere, arkeologer, spesialister på geoteknikk, Forsvaret, med flere. Metallsøkere er et viktig verktøy i foreningens arbeide.

Det hele startet opp i 2011 med leting etter levninger og henrettelsessted etter seks nordmenn som ble dømt til døden etter kapringen av fangstskøyta Isbjørn på Svalbard, og senere henrettet av tyskerne den 2.november 1941.

Siden 2014 har det vært gjennomført leting på Håøya hver vår og høst. Der har de også kartlagt hele Håøya for mulige rettersted/gravsteder. Søk etter levninger og graver gjennomføres som en naturlig oppfølging av opplysninger som foreningen har funnet i nasjonale og internasjonale arkiver, analyse og vurdering av disse, samt sammenstilling med andre kjente opplysninger. I tillegg inkluderer vi opplysninger fra privatpersoner og andre fag- og interesseorganisasjoner. Eventuelle funn varsles til aktuelle myndigheter.

Ved funn av levninger eller graver stanses letearbeidet og aktuell politimyndighet varsles umiddelbart.

Totalt ble over **400 nordmenn henrettet/drept i Norge fra april 1940 til mai 1945.**

Årsaker var aktivt motstandsarbeid, flukt ut av Norge, politiske markeringer og represalier.

Det skjedde gjennom utenomrettslige likvidasjoner, dvs. at de fleste ble henrettet av tyskerne og noen få ble henrettet av det norske Statspolitiet, uten dom av noe slag.

**345 personer** (82 %) ble forsøkt gjemt for å unngå at rettersted og grav skulle bli brukt som symboler for norsk motstand.

Det stor usikkerhet på hvor mange som fortsatt er savnet fordi, det er få kilder som beskriver temaet og det ikke funnet dokumentasjon på etterforskning etter krigen for alle henrettelsene.

### **Æresgjeld - søk i Indre Oslofjord**

Tidlig i 2024 mottok Æresgjeld ny informasjon fra Riksarkivet (Landssvikarkivet) om henrettelsene på Akershus festning i februar og mars 1945. Denne informasjonen viste at tyskerne i februar og mars 1945 dumpet tre kasser i Oslofjorden med levninger fra henrettelsene. En kasse med levningene til totalt 28 personer (9./10.2.1945) vest for Nesodden og to kasser med levningene til totalt 14 personer (17.3.1945) øst for Nesodden.

**Æresgjeld** gjennomførte et grovsøk på to avgrensede områder øst og vest for Nesodden, sammen med Kongsberg Maritime AS i juli 2024. Funnene fra ROV-søket ble vurdert som oppsiktsvekkende og ble overlevert til Politiet i desember 2024.

**29. april 2026 ble den første kassen hevet av Politiet.**

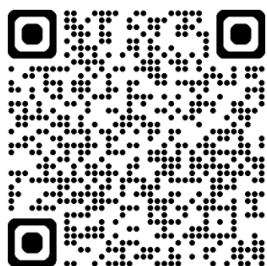


Æresgjeld vil fortsette sitt arbeid, både med arkiv- og marksøk og har fått bevilget 1,0 mill. kroner i årets reviderte statsbudsjett.

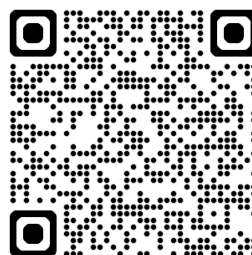
Man kan bli støttemedlem av foreningen - info finner man på foreningens hjemmeside:

<https://www.aeresgjeld.com/>, evt. scanne QR-kodene for hhv. hjemmesiden på nett og på Facebook

Nettside



Facebook



**ingen vet hvor mange - få har brydd seg.**

Referat: Terje Mathisen